

WHITEPAPER

Keuzedelen mbo

Met ingang van schooljaar 2016-2017 krijgt een mbo-opleiding in het kader van de herziene kwalificatiestructuur niet alleen te maken met basisdelen en profieldelen, maar ook met keuzedelen. Een nieuw onderdeel binnen een mbo-opleiding. Een onderdeel dat vraagt om aanpassingen van de school. En misschien wel een andere manier van lesgeven en studenten begeleiden. In dit whitepaper alle aandacht voor keuzedelen.

INHOUD WHITEPAPER KEUZEDELEN

INHOUD WHITEPAPER KEUZEDLEN

Antwoord op vragen

Hoe zat het ook alweer met keuzedelen? Dit whitepaper geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Wat zijn keuzedelen?
2. Welke soorten keuzedelen zijn er?
3. Wat zijn de regels m.b.t. keuzedelen?
4. Hoeveel uur besteed je aan keuzedelen?
5. Wie ontwikkelt keuzedelen?
6. Hoe vraag je zelf keuzedelen aan?

1.

WAT ZIJN KEUZEDELEN?

WAT ZIJN KEUZEDELEN?

Veranderde arbeidsmarkt

De wereld waarin we werken is meer dan ooit in beweging. Over tien jaar is bijna elke baan veranderd. Beroepen bewegen, vakkennis verbetert. Het bedrijfsleven verlangt nieuwe vaardigheden, en ambities van studenten veranderen. Dat vraagt om nieuwe manieren om hen te begeleiden in hun leerproces. Keuzedelen geven studenten de kans actuele kennis op te doen die het bedrijfsleven vraagt.

Vrijheid

De mbo-opleidingen bestaan straks uit basis en profieldelen en de nieuwe keuzedelen. Met keuzedelen krijgen studenten een zekere vrijheid om hun diploma op basis van eigen keuzes te verrijken. Keuzedelen kunnen zowel verbredend of verdiepend zijn en kunnen flexibel worden ingezet. Door een bepaald keuzedeel te volgen kan een student zijn arbeidsmarktpositie versterken door extra kennis en vaardigheden op te doen. Dit kan zelfs regionaal gebonden zijn. Daarmee verrijkt een student zijn mbo-diploma. Zo staat de student sterker wanneer hij gaat solliciteren.

Verder studeren

Een keuzedeel kan ook helpen wanneer een student verder wil studeren. Het zorgt voor een betere doorstroom binnen het mbo of overstap naar het hbo.

2.

**WELKE SOORTEN
KEUZEDELEN ZIJN ER?**

WELKE SOORTEN KEUZEDLEN ZIJN ER?

Vier soorten keuzedelen

Er zijn vier soorten keuzedelen beschikbaar: verdiepende, verbredende, doorstroomgerichte en remediërende keuzedelen.

1. Verdiepende keuzedelen

Deze keuzedelen bieden een verdieping op de kwalificatie van een zelfde beroep. Bijvoorbeeld medisch secretaresse en juridisch secretaresse als verdieping op de kwalificatie managementassistent/directiesecretaresse.

2. Verbredende keuzedelen

Deze keuzedelen bieden een element uit een ander beroep dan dat waarvoor de student wordt opgeleid dat wel relevant is voor dat beroep. Dit kunnen ook keuzedelen zijn die een nieuw element voor het op te leiden beroep aandragen gebaseerd op ontwikkelingen en innovaties in het betreffende beroep.

3. Doorstroomgerichte keuzedelen

Deze keuzedelen maken de doorstroom naar een hoger niveau binnen het mbo of de doorstroom naar het hbo mogelijk. Het kan daarbij gaan om het op een hoger niveau brengen van bijvoorbeeld taal en rekenen, maar ook om een specifiek onderdeel dat noodzakelijk is voor een vervolgopleiding.

4. Remediërende keuzedelen

Deze keuzedelen zijn uitsluitend bestemd voor de entreeopleidingen en zijn bedoeld om achterstanden op onderdelen van de kwalificatie weg te werken. Het doel is dat de student op die manier de beoogde kwalificatie toch kan behalen. Bij deze keuzedelen kan dus, in tegenstelling tot de andere soorten keuzedelen, wel sprake zijn van overlap met de kwalificatie.

3.

**WAT ZIJN DE
REGELS M.B.T.
KEUZEDELEN?**

WAT ZIJN DE REGELS?

Geen onderdeel van kwalificatie

Keuzedelen vormen geen onderdeel van de kwalificatie, maar zijn altijd gekoppeld aan één of meerdere kwalificaties. Samen vormen ze, kwalificatie en keuzedeel, de complete mbo-opleiding. Er mag echter geen inhoudelijke overlap zijn tussen kwalificatie en keuzedeel. De koppeling van een keuzedeel aan een kwalificatie wordt door de Minister van OCW vastgesteld. En het keuzedeel moet relevantie voor de arbeidsmarkt hebben.

Studenten mogen, op eigen verzoek, ook niet-gekoppelde keuzedelen kiezen, dat wil zeggen keuzedelen van een andere opleiding dan die zij volgen. Voorwaarde is wel dat dit voor een school te organiseren is, roostertechnisch en qua capaciteit.

Feit blijft dat ook zo'n keuzedeel geen overlap mag hebben met de kwalificatie van de opleiding die de student volgt. En het blijft een vereiste dat de student moet kunnen blijven kiezen uit voldoende keuzedelen die wél gekoppeld zijn aan de kwalificatie van de opleiding die hij volgt.

Keuzedeel krijgt geen niveau-aanduiding

Het keuzedeel zelf krijgt geen niveauaanduiding. Het niveau van de kwalificatie waaraan het keuzedeel is gekoppeld bepaalt het niveau. Je krijgt dus bijvoorbeeld: keuzedeel Duurzaamheid 'geschikt voor niveau 2', keuzedeel Duurzaamheid 'geschikt voor niveau 3', keuzedeel Duurzaamheid 'geschikt voor niveau 4'. De examinering van het keuzedeel geschiedt per niveau.

Examenresultaat noodzakelijk

Voor diplomering is een examenresultaat noodzakelijk, maar de hoogte van het resultaat heeft geen invloed op het slagen of zakken van de student. De behaalde keuzedelen worden op het diploma vermeld. De manier waarop dat minimaal moet worden aangegeven, is gedefinieerd in het diplomamodel. De resultaten van alle gevolgde keuzedelen komen op de resultatenlijst met cijfer of aanduiding goed-voldoende-onvoldoende.

Keuzedelen tellen nu nog niet mee voor de zak-/slaagregeling, maar het is vrijwel zeker dat vanaf schooljaar 2018 het resultaat van de keuzedelen wel mee gaat tellen.

4.

**HOEVEEL UUR
BESTEED JE AAN
KEUZEDELEN?**

HOEVEEL UUR AAN KEUZEDELEN BIED JE AAN?

SBU's

Keuzedeelen zijn vastgesteld op 240 SBU of een veelvoud daarvan. Dit betreft een norm. Wanneer een vierjarige opleiding versneld gedaan wordt, bijvoorbeeld in drie jaar, geldt dezelfde norm. Dus 4 x 240 uur in totaal.

Het is aan de instelling of de opleiding dit te vertalen naar onderwijstijd. Een keuzedeel kan (deels) als begeleide onderwijstijd (BOT) worden geprogrammeerd, maar kan ook in de BPV plaatsvinden of geheel of gedeeltelijk door zelfstudie worden ingevuld.

KWALIFICATIE	OPLEIDING	STUDIELAST KEUZEDELEN
Niveau 1	Entreeopleiding	240 klokuren
Niveau 2	Basisberoepsopleiding	480 klokuren
Niveau 3	Vakopleiding	720 klokuren
Niveau 4	Middenkaderopleiding 3 jaar	720 klokuren
Niveau 4	Middenkaderopleiding > 3 jaar	960 klokuren
Niveau 4	Specialistenopleiding	240 klokuren

Bron: Herzieningmbo.nl

5.

WIE ONTWIKKELT KEUZEDELEN?

WIE ONTWIKKELT KEUZEDLEN?

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) zorgt ervoor dat keuzedelen tot stand komen door aangevraagde keuzedelen goed te keuren en daarvoor een raamwerk neer te zetten. En in het geval van goedgekeurde keuzedelen, ervoor te zorgen dat er per keuzedeel een kwalificatiedosiertje wordt opgesteld. Dit wordt gepubliceerd op de [webpagina van SBB](#) met keuzedelen. Inmiddels zijn er al meer dan 600 keuzedelen goedgekeurd.

HOE KOM JE AAN MATERIAAL VOOR KEUZEDLEN?

Invulling keuzedelen

De SBB is niet de partij die materiaal ontwikkelt om invulling te geven aan keuzedelen. Dat is voorbehouden aan de verschillende marktpartijen. Dat kunnen educatieve uitgeverijen zijn, (voormalige) kenniscentra, scholen, bedrijven, brancheorganisaties of een combinatie van deze.

Samenwerking

Het idee is dat de invulling van keuzedelen door scholen en beroepspraktijk samen gebeurt. Er zijn wel initiatieven op dit gebied, maar scholen kijken ook wat anderen aan materiaal voor keuzedelen ontwikkelen. Evenals voor materiaal ten behoeve van het basis- en profieldeel, oriënteert men zich voor keuzedelen bij uitgevers en andere partijen. Het is ook mogelijk in een samenwerking tussen scholen, bedrijven en uitgevers keuzedelen te ontwikkelen.

6.

**HOE VRAAG JE
KEUZEDELEN AAN?**

HOE VRAAG JE KEUZEDEN AAN?

SBB

Scholen, maar ook bedrijven of een brancheorganisatie kunnen zelf keuzedelen aanvragen bij de SBB. Op de [website van SBB](#) staan formulieren voor het aanvragen van een keuzedeel en voor het aanvragen van het koppelen van een al goedgekeurd keuzedeel aan een bepaalde kwalificatie. Via diezelfde site kunnen de ingevulde formulieren naar SBB worden gestuurd.

Kwalificatiedossier

Als SBB een aangevraagd keuzedeel goedkeurt, wordt er vervolgens een kwalificatiedossier voor dat keuzedeel opgesteld. Dit wordt gepubliceerd op de SBB-pagina met keuzedelen.

CHECKLIST BEDRIJFSVOERING

Kijk voor een handige checklist omtrent de bedrijfsvoering op herzieningmbo.nl. In het document staan actielijstjes om alles voor de komst van de keuzedelen gereed te maken.

VERDER LEZEN

- <http://www.maakwerkvanonderwijs.nl/specials/keuzedelen/>
- <http://www.edu-actief.nl/keuzedelen-mbo>
- <http://www.herzieningmbo.nl/wp-content/uploads/2015/08/Herziening-MBO-bedrijfsvoering-en-keuzedelen-sep-2015.pdf>

OVER ONS

Dit whitepaper is een uitgave van Maakwerkvanonderwijs.nl, de blog van Edu'Actief. Wij zien het als onze missie om samen werk te maken van onderwijs.

CONTACT

WEBSITE: EDU-ACTIEF.NL
BLOG: MAAKWERKVANONDERWIJS.NL
E-MAIL: INFO@MAAKWERKVANONDERWIJS.NL
TWITTER: [@MWVONDERWIJS](https://twitter.com/MWVONDERWIJS)
FACEBOOK: [FACEBOOK.COM/MAAKWERKVANONDERWIJS](https://facebook.com/MAAKWERKVANONDERWIJS)

maak werk
van
ONDERWIJS